

Indult BÉTSBÖL Szombaton. 10. Féb. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Felsőes Ts. és Királyi örökös Birodalomból.

A közelebb elmúlt Vasárnap, minekutánna Gróf
 Almási Pál Ur ö Exzellenziája mint Ts. és Kir.
 titkos Tanácsos, és a' Pesti Kerületnek Commissá-
 riussa, ö Felsőségnek hitét és hűségét esküvével
 meg-petséelte volna, ö Ts. és K. Felsőge Ferentz
 Fő Hertzeggel az Udvari kápolnában az Isteni tisz-
 teleten meg-jelenék. — Ezen napokban egy közön-
 séges Törvény jöve világosságra, a' mellynek első
 része a' halálos, a' második pedig a' kisebb és pol-
 gári büntökről szól, a' mellyet ö Felsőge e' közön-
 séges követésre és megtartásra e' következő ren-
 delése által méltóztatott elo-adni: Mi II. Iósef s. a. t.
 Hogy a' büntető igazságnakis egy közönfeges Tör-
 vény által bizonyos háttér szabatasték; annak kiszól-
 gál-

gáltatásában minden gánts eltávoztattassék; a halál és polgári bűnök között különblég tétetessék; a bűnök és büntetések között az egyenlőség megtaláltassék és a' büntetés ugy határozatassék-meg, hogy annak ereje, nem hirtelen elmúló legyen; a' bűnök és büntetésekről való közönséges Törvénykönyv oly paratfolat alatt tétetik közönségeslé, hogy azta' köz jómb fenntartására és előmozdítására ettől fogva minden Itéző-székek munkába vegyék és szorgalmatosán megőrizzék. Ez által annak okáért minden régi büntető Törvényeket töröltetnek. Azokata gonosztévőket ugyan a' kiket már ezen Törvény a' tömlötzben talált, és az ügyek a' Biró kezében vagyon, a' régi Törvények szeréntis lehet itélni: különben pedig ezáltal minden Birák ezen eleikbe írott Törvények szerént tartoznak a' Gonosztévőket megbüntetni. Köz Bétsben 13. Jan. 1787. — Az erősítik a' közönséges levelek, hogy az ujj Auszriai Törvény-könyvben, mind a' ferjfi, mind az aszfzonyi nemnek emberkori ideje (annus discretionis), a' 21. esztendőre határozatott. Az olvasatik a' Bétsi újságokban, hogy a' melly Tisztviselők többet költenek esztendői jövedelmeknél, és hitelezőiknek meg nem tudván fizetni, meg nem bizonyíthatják, hogy a' szerentfétlen történet kéntelenítette arra, hogy magokat adósságba verjék; minden további vizsgálás nélkül hivataloktól megfosztattatnak. — Magyar Országban az V. *Distriktualis* székeken kívül léznek még 38 Vármegyei All-Törvény székek, és Erdélyben a' Kolosvárat és Maras-Vásárhellyen állítandó két *Distriktualis* Táblák alatt XI. hasonló All-Törvény székek állítatnak fel. Mind ezeken a' két Országi alfébb Törvény székeken megengedtetnek, hogy az egy nevezett halgató (ascultantes), vagy Törvénybéli

béli gyakorlási tanuló Ifjak jelen légyenek; de csak azok, a' kik bizonyos Levelet mutathatnak, hogy az iskolai Tudományokat tökéletesen elvégezték; és ezen székeken alleffori hivatalra addig senki sem léphetik, míg a' Táblán, mint Törvényt gyakorló nem szolgált. Komárom Vármegye a' Nagy-szombati *Distriktualis* Táblához ragasztatik, és mind a' Városok; mind pedig a' magános Uraságok az ember vesztésnek jussától ettől fogva megfosztattatnak. — Ide Bétsbe edgy Muzka Obester érkezék a' napokban, kiről a' mondattatik, hogy a' maga Tsászárnéjától, a' mi Feltéges Uralkodónk' eleibe úti vezérül küldtetett volna; de ennek az egészsz utazásnak dólga fokkal mélyebb fetéttégben fekszik, mint régentén a' tiz' tsapásokkal ostoroztatott Egyiptom; nemis leg utóbbi volna az a' Politikusok Országban, a' ki ezen öfzszebomlott gomballyégban a' tzerhá végit megtalálna; némelyek ugyan úgy kezdenek már most okoskodni, hogy az egészsz koronázás' historiájának nem egyéb lett volna a' tzelja; hanem hogy a' 'Török szomszéd' orrába ez által borsot törjenek, a' mint bizonyittyákis ezen

Konstánzinápollyi tudósítások: „ Addig hányá *Sajk Mansur* a' Török udvarnak szemére az ő sziv nélkül való féltékenységét, a' míg abban a' bátorságnak, ha nem vakmerőségnek tüzét fellobbantván, a' Muzskának ellenféges akarattját közönségesen tudtára attá, és egyszerfmind a' *Lesghiri* Basának *Agiszkának* egy szép bundát és egy drága kardot ajándékozván, kegyelmének meg izenése mellett arra kérte, hogy azzal a' Török hódinak szarvát minden tömpítható fogyatkozástól óltalmazza. A' melly dolog hogy nyilvánfázosabb légyen, imé a' Muzka Ministertől az el. m. Efzt. Maj. 18 kán ezen

Basa

Basa felől a' Török Udvarnak beadott irását szóról szóra közöljük: „Mink kutánna a' Muszka Császárné az én Fejedelem aszfzonym általam tudósított, hogy a' Felsőges Török udvartól a' Lesghiri Basának megviseleése eránt ő Császárnésága által beadattaton panaszára semmi sem feleltetett, és az illendő elégtételnek vonátát többé lágymelegtéggel nem személteti: kegyelmesen reám bizni méltosztatott, hogy Felsőgednek mindenek előtt jeleltem: hogy ha az említett Basát meg nem büntetvén, Tisztségéből le nem részi, mint a' ki az ő Császárnésága általma alatt lévő *Tessli Kámnak Országát* a' Lesghii Tatórokkal feldúlta; ő Császári Felsőge abban egészben meg. pyözöttetett, hogy az említett Basa ellen, mint a' Muszka és Török Udvar között virágzó barátságnek megbontója ellen fegyveri jussal élhet, és a' Török Udvar mellozétének tulajdonihattya a' Barátságnek felbomláat. Galatában Maj. 18. 1786. *Bulgakov.* „

Erre ezt felelte a' Török Udvar: — „Nyilvánlagos, hogy a' Muszka és Török udvar között kötött szövetségnek zikkellyei között, egy sütsen mielly a' Tesslii Fejedelemségről szellana, és hogy a' Tesslii Kám eleitől fogva a' Török udvartól függött volna. Azt kívánnya Felsőged itten lévő nagy érdemü Ministere által, hogy Agiskán Basát, ki a' Lesghirieknek fegittségül volt. Tisztségétől megfoszszam, különben a' szövetségnek felbontáa a' Török udvarnak tulajdonittatik. — Világosabb a' napra, hogy a' Tesslii Kám elhitegettetett a' Töröktől való függéstől; hogy Muszka Ország Tesslisbe fereget szállított - bé; hogy Koveteket és Leveleket küldözött *Dagestánba* és *Arsábeigiamba*, hogy azoknak népeit magához hitegesse; hogy a' szövetség-

nek első tzikellyűt meg nem tartotta; hogy mind a két részről van jussunk a' fegyver fogásra: az is igaz, hogy a' Basa eránt való kívánsága a' Muszka Udvarnak helytelen. Aronban a' felléges Török udvar meg fogja büntetni az említett Basát, ha békeflég hasborítónak találtatik; de hogy Tiszttségéből letégye, nem tselekedheti. Ha pedig a' Muszka Udvar a' Török Birodalomnak széleit háborgatná, és a' szövetfléget megrontaná, a' Török udvar maga oltalmára kardot fogna kotni, a' mikor nyilvánflógóflon meg fogna tettzeni, hogy a' békefléget a' Muszka Udvar hontotta fel. A' melly itten a' Követ Urnak barátflógóflon jelentetik. „ 3 Jul. 1786. Igen szerentfléden időkben mozgattya Török Uram illy fenyeen a' seje' kontyát; mert ő kigyelme is el-énekelhetné flz. Dáviddal: *Az én idom im elmálek!* mivel nem tsak kívül; hanem belőlis ég a' tüze. Egyiptomot örökflón elvesztü; mert *Kapután Basát* a' Pártosfereg megverte, és alig ha azokhoz a' fejekhez, a' melleket a' Török udvar' falaira kifüggesztetett, utóljára a' magáétis nem téteti; a' *Karamúniai Tartomány* nem akar tovább engedelmeskedni, és az *Álbániai Basla* több adót nem akarván *Konstantzinapollyba* küldeni, ugy nézi magát, mint a' Néplek Fő-Urát: más Tartományokban is mind elvagynak áflva a' Minák, és már tsak a' fellobbantás vagy on hátra; de hagyjuk-el a' Törököt és fassunk-el *Konstantzinapolyból*, hogy a' pestis reánk ne ragadjon, melly ott már a' fő Ministereket is hordogattya, és lassuk mik follynak

Angliában. Minden Londoni Levelek tsak a' a' fok lopással, gyilkosflágal, halálrá való ítétetflékkal vagynak teli. *Névgatében* a' reájok mondatott ítéletnek bétellyesítü óráját váró Gonosztévök,

a' kik rész szerént halálra, rész szerént az Áfrikai számkivetésre íteltettek, *Gordon György*höz ilyen értelmű Instántziát nyújtottak bé: „ Mylord! Mi alább irattattak, a' kik részszerént erőszakos halálra, részszerént arra büntettettünk, hogy egy zabolatlan igazgatású vad Tartományban szolgai rabságban végezzük életünknek hátra való részét, alázatofon esedezünk, hogy Fő-méltóságod kérésünk előtt fuleit bé nezarja. Tsak edgy lépés vagyon közöttünk és az örökkévalóság között. Egy felől a' hóhér vár kézben pallossával; más felől *Filips Kapitány* az ő komor kegyetlen tekintetével, hogy bennünket, mint a' juhokat a' *Botány Bayi* mészárszékre költöztessen. Mint meg annyi áldozattjai vagyunk az Angliai Torvények mellyeknek, a' Drákó más Pogányok és a' vért szópó I. *Henriknek* Torvényei szerént vérel irattattanak, melly utóliónak idejétől fogva 12 *Selling* ellopátának szüntelen halál volt a' díjja; a' melly azonban ha a' mostani pénz bővlegét az akkori szűkségével öszvevettyük, merő azon vad néphez illő Torvény; ugy hogy már ez előtt 100 ezrtendővel, a' mikor még a' pénz két annyi betűségű volt, mint most, ez ellen a' Torvény ellen az embert szerető *Svellmann* panaszolkodott légyen, hogy t. i. mindennek nevedednék az árra, tsak az ember' élete óltfódnék minden napon s. a. t. „ De a' mint a' kimenetel bizonyíttya, *Gordon* Ur nem sokat segite rajtok; mert közölök Jan. 9dikén 18an felakasztatának *Nevgaténdl*. Kettő ezek közül az előtt való estve a' Testbontzólónak eládván testeiket, vigan lakák a' bőrökre felvett pénzen torokat. — Sokkal jobban szolgált a' Történet egy más úton álló *Tolvajnak*, ki állórtzáfon lóháton *Maldone* Urac meg támadván, ez reá piftolytt tsattantot; de nem a-

látta, a' Tolvaj Maloné Ur megígérte, hogy szegedte piltolyát, így szolván: adj pénzt! de el nem látotta. Maloné Ur elbámolván nagy szíven ezen fosztónak, erizényét 60 Guinéával kezébe adá, ilyen intéssel: „figyelmed ugy látzik, hogy nem roszszafágból, hanem csak a' szükség kenzférintéséből adta magát erre a' mestertégre; ha szolgálatommal kíván élni, valamibentsak hasznára lehetek, szívesléggem meg nem vonom; bátran fel-fedezheti előttem országát, és tollem leg kisebbet sem törhat. „ Ezeket a' Tolvaj figyelmeteliséggel halgatván, csak 12 Guinéákat vevén-el, a' többét visszafá adta, és békével elnyargala. Egynéhány hét múlva Maloné Ur egy skatulyát véve egy arany pikfillel illyentzédula mellett: „Egy betfületes uti Tolvajkéri az Urat, hogy végye-ezt a' Pikfist. Az Ur mikor hozzá' lött vala piltolyával, ha találta volna, az úti tolvajfágnak gonoflágtól es lelkének szomorkodáfsától megszabadította volna. De ő nem erdemlette, hogy sem betfületes embernek, sem hóhérnek keze által veszesse életet. Az Urnak imése nem esett hijában, és a' Tolvajt az ő uti fosztogatásától egy gazdag örökség elvonta. „

Elzgyes Tudósítások.

Ő Felsége a' Német Testorzó feregnek eddig viselt spanyolos öltözetét egészsz német kontösre méltóztatott változtatni. — Midön utolsó órája felé a' vére járását tapogató *Tzimmermann* udvari Orvosfától ezt kérlette volna az örökkévalóságra költözött *Fridrik* Király: Ugyé hogy fok embert küldött már által a' más világra? ezt felelé a' Doktor: Korántsem annyit, mint Felséged, nemis hasonló hirrel névvel: és a' *Fridrik* homlokán nyilván leheté olvasni, hogy néki ez a' felelet igen tettzek — Utrajakumban a' hazafiak a' H. Fejedelem pártyán valókat tellyességgel nemfzenvedhetik, mostis egy szegény ka-

tonát halálíig vertek, és a' Fejedelem' rézénvalóknak ablakaikon bélövöldöznek: nemis mér ezek között magára fenki házából kimenni. Ezen sok bolondságnak két esztendő alatt alig ha egy jó ofztály véget nem vét, és békfog tellyesedni Fridriknek szava, a' ki így költetik, hogy szólla az öreg Kháronnak: „ két esztendővel hamarébb történt halálom, mintsem lehet volna; mert Hollandiának felofztásában Ofztó-Mester lettem volna “ — A' Frantzia Kovet hirtelenséggel haza hívatatván Madritból, mindeneket várákőzésban tart ezen véletlen változásnak kimenetelére. —

Ángliában egy fazekas egy Kementzét olly rofzszúl rakván öfzve, hogy az a' sejeére omolván és azt bétördelvén, kéntelen vala Orvost hívatni segítségére; az Orvos látván hogy a' sebe nem gyógyítható és életerétől megofztatik, így szólla: *Boldogok a' hallottak, kik az Urban halnak meg; mert meg nyugódnak az ő kezeknek munkájútól, és az ő tselekedeteik követik őket.* — Az Ámerikai közönséges Társaság és az odavaló Vad-emberek között a' békételenfég verekedésre ment. Ha semmi rofzsz mintsen valami jó nélkül, azt lehet mondani; hogy ezen háborújok' a' K. Társaságbélieknek éppen jó időben történék; mert így az egymás között való egyenetlenséget baráttfágra változtatván, az erőt, a' mellyet áfélrevonás által nagyon kezdének gyengíteni, újra öfzvevetik, és boldogságoknak ofzlopait erőflebben megfundálják.

Tudósítás: Az itten németül jelentett Héti Levelet a' kik hordatni kívánnyák a' Magyar Ujjágokkal edgyütt, azoknak az azt kiadó szívefen igéri szolgálátját. A' *Músa* mostárkufenként tsak Szeredán mégyen.